

СТРАХУВАННЯ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>07 «Управління та адміністрування»</i>
Спеціальність	<i>072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»</i>
Освітня програма	<i>Фінансовий менеджмент</i>
Статус дисципліни	<i>Професійної підготовки</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>5 кредитів ЕКТС</i> <i>Загальна кількість: 150 годин</i> <i>Лекційних занять: 36 годин</i> <i>Практичних занять: 36 годин</i> <i>Самостійна робота студентів: 78 годин</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>екзамен</i>
Розклад занять	<i>http://rozklad.kpi.ua/Schedules/ScheduleGroupSelection.aspx</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: к.е.н., доцент, Кириченко Сергій Олександрович, 0632373609, e-mail: serg191@ukr.net</i> <i>Практичні / Семінарські: к.е.н., доцент, Кириченко Сергій Олександрович, 0632373609, e-mail: serg191@ukr.net</i>
Розміщення курсу	<i>https://classroom.google.com/c/NjUyNTczNjQ0ODk3?cjc=ddlpi6m</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Вивчення дисципліни є вибірковою для студентів спеціальності 051 «Економіка», ОП «Економіка і бізнес». Страхування у ринковій економіці виявляється ефективним інструментом захисту від можливих ризиків, який забезпечує неперервність та безперебійність процесу відтворення, соціально-економічну стабільність у суспільстві, слугує одним із головних джерел інвестиційного капіталу.

Специфічні страхові відносини є об'єктом страхової науки і, відповідно, предметом вивчення навчальної дисципліни «Страхування», яка розкриває фундаментальні питання теорії страхування, розглядає його економічну суть, функції, роль і сферу застосування. Становлення ринкової економіки неможливе без добре підготованих фахівців, які опанували фундаментальні принципи організації страхових відносин.

Володіння знаннями основ страхування в сучасних умовах має важливе значення, оскільки допомагає зробити правильний вибір ділового партнера, забезпечити підвищення фінансової стійкості власного бізнесу, самостійно розробити програми зниження ризиків, що виникають у процесі здійснення підприємницької діяльності

Викладання навчальної дисципліни орієнтоване на формування у здобувачів вищої освіти ряду компетентностей:

ЗК 03 - Здатність планувати та управляти часом

ЗК 13 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 14 - Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

Вивчення дисципліни дозволить сформувати у студента такі фахові компетентності:

ФК 03 Здатність до діагностики стану фінансових систем (публічні фінанси, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ФК 05 Здатність застосовувати знання законодавства у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ФК 11 Здатність розробляти проекти розвитку суб'єктів господарювання, зокрема підприємств вторинного сектору економіки країни, у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку для обґрунтування прийняття управлінських рішень

Вивчення дисципліни дозволить сформувати у студента такі програмні результати

ПРН 04 Знати механізм функціонування публічних фінансів, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи, страхування.

ПРН 05 Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (публічні фінанси, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система, страхування).

ПРН 25 Розробляти проекти розвитку функціонування суб'єктів господарювання, зокрема підприємств вторинного сектору економіки країни, на фінансовому ринку.

ПРН 26 Проводити оцінювальну експертизу визначається вартість як активів компанії, так і рівня доходності його функціонування.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Пререквізити. До вивчення дисципліни студент приступає після набуття знань, навичок і вмінь з навчальних дисциплін «Інвестування»; «Фінансова математика»; «Економіка підприємства», «Фінанси», «Теорія ймовірностей та математична статистика», «Вступ до спеціальності»

Постреквізити. Дисципліни, в яких будуть використовуватися знання, отримані під час вивчення курсу: *Актуарні розрахунки, Система оцінки фінансових ризиків.*

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ОСНОВИ СТРАХУВАННЯ: Тема 1. Сутність, принципи і роль страхування. Тема 2. Класифікація страхування. Тема 3. Страхові ризики та їх оцінювання. Тема 4. Страховий ринок. Тема 5. Страхова організація.

Змістовий модуль 2. ПОГЛИБЛЕНІ ОСНОВИ СТРАХУВАННЯ: Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності. Тема 7. Особисте страхування. Тема 8. Майнове страхування. Тема 9. Страхування відповідальності. Тема 10. Перестраховання і співстраховання. Тема 11. Доходи, витрати і прибуток страховика. Тема 12. Фінансова надійність страхової компанії.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Терещенко Т. Є., Заволока Л. О., Пономарьова О. Б. Страхування (у схемах, таблицях, коментарях) : навч. посібник. – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. 221 с. (Серія «Бізнес. Економіка. Фінанси»)

2. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страхування : навчальний посібник / Мельник Т. А., Сибірцев В. В. - Кропивницький: ПП «Ексклюзив Систем», 2022. - 307с.

3. Сосновська О.О. Страхування: навчальний посібник / О.О. Сосновська. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. — 328 с.

4. Про страхування: Закон України від 7 бер. 1996 р. № 85/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>

5. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів: Закон України від 01.07.2004 р. № 1961-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1961-15#Text>

6. Баранова В. Г., Величко Г. О. Страхувальний сегмент фінансового ринку: світові тенденції та страховий ринок України. Розвиток фінансового ринку України в умовах європейської інтеграції: проблеми та перспективи: монографія / ред. В. Г. Баранової, О. М. Гончаренко. Харків: «Діса плюс», 2019. С. 236 - 248.

7. Плиса В.Й. Страхування: Підручник, 2-ге вид, виправлене й доповнене. Київ: Каравела, 2019. - 512 с.

Додаткова література:

1. Закон України «Про страхування» від 4 жовтня 2001 р. №2745-Ш [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96>

2. Офіційний сайт державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : www.ukrproject.gov.ua.

3. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.

4. Офіційний сайт Європейської організації страхування та пенсійного забезпечення (EIOPA) [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://eiopa.europa.eu>

5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://minfin.gov.ua>

6. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює регулювання у сфері ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.nfr.gov.ua>.

9. Форіншурер – онлайн-журнал про технології в страхуванні: веб-сайт. URL: <https://forinsurer.com/>

Відповідно до тем, що вивчаються на лекційних та практичних заняттях, студенти повинні ознайомитися з відповідними положенням законодавчих та нормативних документів.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Методи навчання і форми оцінювання

Викладання та опанування освітньої компоненти ґрунтується на ряді методів навчання:

основні методи навчання: лекції, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді розрахункової роботи, робота з навчально-методичною літературою та інформаційними ресурсами;

загальні методи навчання: евристичний (запитальний) — бесіда; та акроматичний (лекційний) — пояснення, розповідь, лекція, робота з підручником; проблемного викладу, інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий;

спеціальні методи навчання: робота в малих групах, методи вирішення творчих завдань, аналітичні завдання, презентації, дискусія.

Опанування здобувачами вищої освіти дисципліни передбачає вивчення теоретичного матеріалу, що викладається на лекціях та матеріалу, що пропонується здобувачам вищої освіти для самостійної підготовки. Ознайомлення з новою темою передбачає короткий виклад теоретичних відомостей (нагадування здобувачам вищої освіти потрібної інформації з лекційного матеріалу, роз'яснення незрозумілих моментів тощо), розгляд особливостей кожного завдання, які супроводжуються поясненнями викладача. Під час вивчення матеріалу та при виконанні індивідуальних завдань застосовуються інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи студентів (електронні презентації до лекційних занять, використання аудіо-, відео-підтримки навчальних занять), доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей (інтернет-лекції, інтернет-семінари під час дистанційного навчання).

Засвоєння освітньої компоненти передбачає відповідні методи навчання та оцінювання, які забезпечать досягнення програмних результатів навчання:

Відповідність програмних результатів, методів навчання і форм оцінювання.

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 04 Знати механізм функціонування публічних фінансів, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи, страхування.	Лекції, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді розрахункової роботи, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами.	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: тести, модульну контрольну роботу, розрахункову роботу. Підсумковий контроль - залік
ПРН 05 Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (публічні фінанси, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система, страхування).	Загальні методи навчання: проблемного викладу, інтерактивний, проблемно-пошуковий.	
ПРН 25 Розробляти проекти розвитку функціонування суб'єктів господарювання, зокрема підприємств вторинного сектору економіки країни, на фінансовому ринку.	Спеціальні методи навчання: презентації, аналітична доповідь, дискусія, індивідуальні навчально-дослідницькі завдання	
ПРН 26 Проводити оцінювальну експертизу визначається вартість як активів компанії, так і рівня доходності його функціонування.		

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Навчальним планом передбачено проведення 36 годин лекцій та 36 годин практичних занять, модульний контроль.

Тиждень навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	ПЗ	СР		
1	Тема 1. Сутність, принципи і роль страхування.	2	2	2	Л: Сутність, принципи і роль страхування. (2) ПЗ: Роль страхування у ринковій економіці. Економічна категорія страхування та страхова термінологія. Об'єкти та суб'єкти страхування. Основні принципи страхування (1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
2	Тема 2. Класифікація страхування	2	2	2	Л: Класифікація страхування (2) ПЗ: Сутність класифікації, її критерії та ознаки. Класифікація страхування за об'єктами. Класифікація страхування за формами здійснення. (1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
3	Тема 3. Страхові ризики та їх оцінка.	2	2	2	Л: Страхові ризики та їх оцінка (4) ПЗ: Показники страхової статистики та їх вплив на величину страхових тарифів. Сутність та різновиди страхових премій (1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
4	Тема 3. Страхові ризики та їх оцінка.	2	2	3	Л: Страхові ризики та їх оцінка (2) ПЗ: Страховий тариф як ціна страхового ризику. Показники страхової статистики та їх вплив на величину страхових тарифів. (1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
5	Тема 4. Страховий ринок	2	2	2	Л: Страховий ринок (2) ПЗ: Поняття страхового ринку та його структура. Суб'єкти страхового ринку та взаємовідносини між ними. Страхові продукти, порядок їх створення та оформлення. (1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування, тестування
6	Тема 4. Страховий ринок	2	2	3	Л: Страховий ринок (2) ПЗ: Страхові посередники й аквізиція. Договір страхування, його зміст і значення. Страховий ринок України, напрямки його розвитку (1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
7	Тема 5. Страхова організація	2	1	2	Л: Страхова організація (2) ПЗ: Страхова компанія як суб'єкт страхового ринку. Класифікація страхових компаній.	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування, тестування

Тиждень навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	ПЗ	СР		
					Процес створення страхової компанії. Припинення діяльності страхової компанії. (0,5)	
8	Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності	2	1	2	Л: Державне регулювання страхової діяльності (2) ПЗ: Необхідність і значення державного регулювання страхової діяльності. Система державного нагляду за страховою діяльністю в Україні. Ліцензування страхової діяльності в Україні (0,5)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування, тестування
8	Модульна контрольна робота (МКР)		1	2	Передбачає тестові завдання	
9	Тема 7. Особисте страхування	2	3	3	Л: Особисте страхування (2) ПЗ: Призначення, суть та класифікація особистого страхування. Страхування життя: види, умови та порядок укладання договорів. Необхідність і значення страхування від нещасних випадків. Характеристика обов'язкових видів страхування від нещасних випадків. (2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
10	Тема 7. Особисте страхування	2	2	2	Л: Особисте страхування. (2) ПЗ: Добровільне індивідуальне та колективне страхування від нещасних випадків. Медичне страхування і його розвиток в Україні. Страхування рент і пенсій. (1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
11	Тема 8. Майнове страхування	2	2	3	Л: Майнове страхування. (2) ПЗ: Економічний зміст, необхідність і значення майнового страхування. Страхування майна юридичних осіб: об'єкти, види, основні умови та порядок укладання договорів страхування. Страхування майна фізичних осіб: принципи страхового захисту власності громадян, об'єкти та основні умови страхування. (1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування, тестування
12	Тема 8. Майнове страхування	2	3	2	Л: Майнове страхування. (2) ПЗ: Страхування врожаю сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень. Формування ринку майнового страхування в Україні. (1)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування, тестування
13	Тема 9. Страхування відповідальності	2	1	3	Л: Страхування відповідальності (2) ПЗ: Необхідність, суть та особливості страхування відповідальності. Основні види страхування цивільної відповідальності та їх розвиток в Україні. Порядок і умови обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. (0,5)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
14	Тема 9. Страхування відповідальності	2	1	3	Л: Страхування відповідальності (2) ПЗ: Міжнародна система страхування "Зелена картка". Страхування професійної відповідальності та його економічний зміст. (0,5)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне опитування
14	Модульна контрольна		1	2	Передбачає тестові завдання	

Тиждень навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	ПЗ	СР		
	робота (МКР)					
15	Тема 10. Перестраховування і співстраховування	2	2	3	Л: Перестраховування і співстраховування (2) ПЗ: Міжнародна система страхування "Зелена картка". Страхування професійної відповідальності та його економічний зміст. (1)	
16	Тема 10. Перестраховування і співстраховування	2	2	2	Л: Перестраховування і співстраховування (2) ПЗ: Міжнародна система страхування "Зелена картка". Страхування професійної відповідальності та його економічний зміст. (1)	
17	Тема 11. Доходи, витрати і прибуток страховика	2	2	3	Л: Доходи, ви-трати і прибуток страховика (2) ПЗ: Міжнародна система страхування "Зелена картка". Страхування професійної відповідальності та його економічний зміст. (1)	
18	Тема 12. Фінансова надійність страховика	2	2	3	Л: Фінансова надійність страховика (2) ПЗ: Міжнародна система страхування "Зелена картка". Страхування професійної відповідальності та його економічний зміст. (1)	
	Екзамен			30	Підготовка до екзамену	
Всього		36	36	78		

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Навчальним планом передбачено 78 години самостійної роботи. На самостійну роботу виносяться: підготовка до аудиторних занять, до виконання модульної контрольної роботи, підготовка до складання семестрового контролю у формі заліку.

Вид самостійної роботи, обсяг годин на виконання

№ з/п	Обсяг годин	Вид самостійної роботи
1	2	3
1	44	Підготовка до аудиторних занять
2	4	Підготовка до виконання модульної контрольної роботи
3	30	Підготовка до складання семестрового контролю у формі екзамену
Разом	78	

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять та поведінка на заняттях. Відвідування лекцій, практичних занять, а також відсутність на них, не оцінюється, однак, є рекомендованим, оскільки на них викладається теоретичний та практичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для найбільш ефективного освоєння дисципліни. Бали за присутність на лекціях та практичні заняття не додаються, але вагома частина рейтингу здобувача вищої освіти формується через активну участь на лекціях та виконання завдань, що даються на практичних заняттях. Тому пропуск лекцій та практикумів не дає можливість отримати здобувачу вищої освіти бали у семестровий рейтинг.

Заохочувальні та штрафні бали. Активність здобувача вищої освіти на заняттях, його готовність до дискусій та участь в обговоренні навчальних питань може бути оцінена заохочувальними балами на розсуд викладача.

Заохочувальні бали студент також може отримати за поглиблене вивчення окремих тем курсу, що може бути представлено у вигляді наукових тез, наукової статті, есе, презентації тощо; за участь у студентських олімпіадах та конкурсах наукових робіт згідно тематики курсу. Штрафні бали з дисципліни не передбачаються.

Пропущені контрольні заходи. Якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин (хвороба чи вагомі життєві обставини), здобувачу вищої освіти надається можливість додатково скласти контрольне завдання протягом найближчого часу. В разі порушення термінів і невиконання завдань з неповажних причин, здобувач вищої освіти, який не набрав 40 балів під час семестру, не допускається до складання заліку в основну сесію. Детальніше за посиланням: <https://kpi.ua/files/n3277.pdf>

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Здобувачі вищої освіти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки здобувачів вищої освіти і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Позааудиторні заняття. В межах вивчення навчальної дисципліни за бажанням здобувача вищої освіти передбачається участь в олімпіадах, конференціях, форумах, круглих столах, написанні статей тощо.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Оцінювання передбачає застосування рейтингової системи другого типу згідно Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (PCO-2) (<https://osvita.kpi.ua/node/37>). Розмір стартової складової дорівнює 50 балів, екзаменаційної складової - 50 балів. Максимальний сумарний рейтинг за курс - 100 балів. Нижня межа позитивного оцінювання кожного контрольного заходу складає 50% від його рейтингового балу.

Контрольні заходи та критерії їх оцінювання

8.1. Поточний контроль (max 50 балів)

8.1.1. Робота на практичних заняттях (max 30 балів)

1. Відповіді на практичних заняттях:

Розрахунок за одну відповідь:

- 6 бали - творче розкриття питання і вільне володіння матеріалом;
- 4-5 балів - глибоке знання матеріалу з питання дискусії, можливі помилки і деякі неточності;
- 0 балів - пасивність

2. Опрацювання аналітичного завдання.

Розрахунок за одне завдання:

- 6 бали - творче розкриття питання і вільне володіння матеріалом;
- 4-5 балів - глибоке знання матеріалу з питання дискусії, можливі помилки і деякі неточності;
- 0 балів - пасивність.

3. Участь у дискусії, опитування на лекційних/практичних заняттях, доповнення:

Розрахунок за одне завдання:

- 2 бали - творча відповідь
- 1 бал - позитивна відповідь;
- 0 балів - пасивність.

8.1.2. Модульна контрольна робота (max 20 балів)

Модульна контрольна робота складається з двох частин (контрольна робота 1 (10 балів) та контрольна робота 2 (10 балів).

Розрахунок балів за одну контрольна роботу:

- 9..10 балів – повна відповідь (не менше 90 % потрібної інформації);
- 7..8 балів – достатньо повна відповідь (не менше 75 % потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями;
- 5..6 балів – неповна відповідь (не менше 60 % потрібної інформації) та незначні помилки;
- 0..4 балів – відповідь становить 0-59%

Результат контрольного заходу для здобувача, який не з'явився на нього, оцінюється нульовим балом.

8.2. Календарний контроль.

Календарний контроль проводиться двічі на семестр.

7 тиждень - Умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 15 балів. Складено модульну контрольну роботу – частину 1, отримано завдання з розрахункової роботи, виконано не менше ніж 40 % з обсягу завдань;

14 тиждень - Умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 25 балів. Складено модульну контрольну роботу – частину 2 виконано розрахункову роботу та подано її на перевірку.

8.3. Семестровий контроль (екзамен) (max 50 балів)

Умовою допуску до складання підсумкового екзамену є стартовий рейтинг (п. 8.1.1-8.1.3) не менше 30 балів.

Згідно Регламенту проведення семестрового контролю в дистанційному режимі КПІ ім. Ігоря Сікорського <https://osvita.kpi.ua/node/148>: за рішенням кафедри для окремих освітніх компонентів, для яких семестровий контроль передбачений у формі екзамену, у разі, якщо заходи поточного контролю дозволяють однозначно визначити рівень набуття передбачених навчальною програмою компетентностей, допускається виставлення підсумкової оцінки за екзамен шляхом пропорційного перерахунку семестрових оцінок у підсумкову оцінку «автоматом» за 100-бальною шкалою, але у цьому разі обов'язковим залишається виконання здобувачем умов допуску до екзамену.

Розрахунок шкали (R) рейтингу

Рейтингова шкала з дисципліни складає:

$$R = RC + RE = 50 + 50 = 100 \text{ балів.}$$

Максимальна сума балів стартового рейтингу дорівнює 50:

$$RC = 12 + 18 + 20 = 50 \text{ балів.}$$

Максимальний бал за курс – 100 балів.

Відповідність рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік питань, які виносяться на семестровий контроль розміщено у дистанційному курсі, а також продубльовано у силабусі.

Методичні вказівки до виконання індивідуального завдання містяться у Навчально-методичному комплексі дисципліни, що розміщено в Електронному архіві наукових та освітніх матеріалів КПІ ім. Ігоря Сікорського (ela.kpi.ua).

У рейтинг здобувача можуть бути зараховані сертифікати проходження очних або дистанційних курсів за тематикою курсу на платформах Prometheus та Coursera.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доцентом кафедри економіки і підприємництва, к.е.н., доцентом, С.О. Кириченко

Ухвалено кафедрою економіки і підприємництва (протокол № 22 від 18.06.2024 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету менеджменту та маркетингу (протокол № 10 від 24.06.2024 р.)